

Ik heb het voorrecht gehad om met Martin Luther King te werken in de laatste twee jaar van zijn leven. Ik heb hem gekend als werkgever, mijn dominee en vriend.

In de zomer van 1965 werkte ik als vrijwilliger bij Kings organisatie, de Southern Christian Leadership Conference. Na de zomer kwam ik in vaste dienst bij de Public Relations afdeling. Ik ben uiteindelijk adjunct-directeur van deze afdeling geworden. Mijn voornaamste taak was het opnemen van Dr. Kings redevoeringen en preken, vooral voor radio- en televisiestations. Naderhand heb ik deze opnames verwerkt tot radioprogramma's, die tot op de dag van vandaag nog in de V.S. worden uitgezonden.

Martin Luther King, die 40 jaren geleden werd vermoord, wordt voornamelijk herinnerd vanwege zijn beroemde rede "I have a Dream" tijdens de Mars op Washington voor de Burgerrechten in Amerika, in 1963. Daarom is het toepasselijk dat dit ook de titel is voor dit concert over mensenrechten in een wereldwijd perspectief met betrekking tot het 60-jarig jubileum van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties.

De geschiedenis vermoordt vaak zijn profeten, om ze dan later in naam de hemel in te prijzen. Het is ironisch dat Dr. King zo wordt geprezen, terwijl er bijna geen aandacht bestaat voor zijn methode: de geweldloze weerbaarheid. Dat is het tegendeel van wat hij wilde.

Wat is het belang van zijn boodschap van geweldloosheid voor vandaag? Wat kunnen wij, zoals wij hier nu zitten, doen met de inhoud van zijn droom, en niet alleen met de mooie retoriek?

Dr. King geweldloosheid werd gekenmerkt door het begrip "liefde", en niet louter door het gebod van het weigeren van geweld. Hij geloofde dat ieder mens een onmisbaar deel van de schepping is, en de Liefde de grootste kracht die daarin werkzaam is.

Niet alleen zichzelf, maar bijna iedereen om hem heen straalde respect en begrip voor mensen uit, was vergevingsgezind en bezorgd om hun welzijn. Bijzonder indrukwekkend was zijn diepe overtuiging dat ondanks alle lijden en moeilijkheden, het recht en het goede zouden overwinnen en uiteindelijk een stroom vormen, onstuitbaar als een machtige rivier.

Liefde is dus de sleutel tot geweldloosheid. En liefde kent geen vrees. Vele van de meest afschuwelijke daden van geweld worden gepleegd uit angst en vrees, en niet uit haat. Geweld wordt gebruikt om de ander af te schrikken. De daarmee opgeroepen angst veroorzaakt weer nieuw geweld. En zo door. Soms werkt zulke afschrikking, maar de oorzaken blijven bestaan, en de geweldsspiraal blijft in stand.

Wie begrijpt hoe angst en geweld elkaar in stand houden, kan leren inzien hoe liefde en geweldloosheid mensen en samenlevingen kunnen veranderen. Wie dreigt met geweld raakt in verwarring als zijn dreiging liefde in plaats van angst ontmoet. King geloofde dat liefde niet alleen op het persoonlijke niveau werkzaam was, maar evengoed op het maatschappelijke niveau.

Net als de meesten van u ben ik niet pacifistisch opgevoed. Mijn geweldloze overtuiging is ontstaan doordat ik met eigen ogen heb gezien dat het werkte, en hoe mensen letterlijk hun andere wang toekeerden. De eerste keer dat ik dit meemaakte was in Selma, Alabama, toen ik als jonge vrijwilliger de Burgerrechtenbeweging kwam helpen. Later ervoer ik diezelfde kracht van de Liefde in Vredes- en Mensenrechtenbewegingen. Niet alleen in Amerika, maar ook in Nederland en andere Europese landen, zoals het voormalige Joegoslavië tijdens de oorlog. Door die persoonlijke ervaringen ben ik geleidelijk gaan inzien dat geweldloosheid zelfs op grotere schaal effectief kan zijn.

Dr. Kings Droom kent veel meer toepassingen dan de meeste mensen zich realiseren, en het is nog steeds maar nauwelijks doorgedrongen hoe groot de werking ervan kan zijn.

Het grootste belang van de Amerikaanse Burgerrechtenrevolutie ligt waarschijnlijk op het vlak van de Wereldvrede. Geweldloosheid, het antwoord op de noden van de Negers, kan wel eens DE oplossing vormen voor de grootste noden van de gehele Mensheid.

"Onze enige ware hoop ligt in ons vermogen, het revolutionaire élan weer tot leven te wekken en de soms vijandige wereld in te trekken om ononderbroken te strijden tegen armoede en racisme en daarbij geweldloosheid als principe te omarmen."

In die geest zal ik doorgaan, met de hulp van anderen, zodat Dr. Kings Droom van Vrede en Gerechtigheid overal ter wereld werkelijkheid kan worden. Ik hoop dat daarin u met mij wilt meewerken, zodat wij het aanbreken van de dag bespoedigen waarop we kunnen zingen:

"We Have Overcome!"